

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2015 m. sausio 5 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Laimės Baltrūnaitės, Anatolijaus Baranovo, Ramūno Gadliausko, Irmanto Jarukaičio (pranešėjas) ir Ričardo Piličiausko (kolegijos pirmininkas) teismo posėdyje apeliacine tvarka rašytinio proceso būdu išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo UAB „Vilniaus energija“ apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2012 m. rugpjūčio 2 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo UAB „Vilniaus energija“ skundą atsakovui Lietuvos metrologijos inspekcijos Vilniaus apskrities skyriui dėl akto panaikinimo.

Išplėstinė teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjas UAB „Vilniaus energija“ (toliau – ir pareiškėjas) su skundu (I t., b. l. 1–6) kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą, prašydamas:

1) panaikinti 2012 m. kovo 22 d. Lietuvos metrologijos inspekcijos Vilniaus apskrities skyriaus Teisinės metrologijos reikalavimų laikymosi aktą Nr. PA-954(V12) (I t., b. l. 59);

2) sustabdyti Lietuvos metrologijos inspekcijos Vilniaus apskrities skyriaus 2012 m. kovo 22 d. Teisinės metrologijos reikalavimų laikymosi akto Nr. PA-954(V12) su jame išdėstytais nurodymais galiojimą iki galutinio teismo sprendimo priėmimo šioje administracinėje byloje;

3) sustabdyti šią administracinę bylą dėl Lietuvos metrologijos inspekcijos 2012 m. kovo 22 d. Teisinės metrologijos reikalavimų laikymosi akto Nr. PA-954(V12) panaikinimo iki Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme bus išspręstas Valstybinės metrologijos tarnybos 2010 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. V-107 kaip norminio administracinio akto teisėtumo klausimas.

2. Pareiškėjas paaiškino, kad nesutinka su Lietuvos metrologijos inspekcijos Vilniaus apskrities skyriaus (toliau – ir LMI, Inspekcija) 2012 m. kovo 22 d. Teisinės metrologijos reikalavimų laikymosi akte Nr. PA-954(V12) (toliau – ir Aktas) duotais nurodymais: 1) nenaudoti nuotoliniu (telemetriniu) būdu perduotų karšto vandens skaitiklio matavimo rezultatų (išrašant sąskaitas), kol nustatyta tvarka nebus atlikta sistemos metrologinė patikra; 2) naudoti tik metrologiškai patvirtinto bute sumontuoto karšto vandens skaitiklio su galiojančia metrologine patikra deklaruotus rodmenų duomenis; 3) apie priimtus sprendimus ir duotų nurodymų vykdymą

raštu iki 2012 m. balandžio 10 d. informuoti Lietuvos metrologijos inspekcijos Vilniaus apskrities skyrių.

3. Pažymėjo, kad pareiškėjui Akte išdėstyti nurodymai yra naikintini kaip neatitinkantys teisės aktų reikalavimų, faktinės situacijos ir kaip objektyviai negalintys būti įgyvendinti dėl ne nuo pareiškėjo priklausančių priežasčių. Patvirtino, kad atsiskaitymams su gyvenamojo namo, esančio adresu (*duomenys neskelbtini*), vartotojais yra naudojamas įvadinis šilumos skaitiklis bei butuose įrengti karšto vandens skaitikliai WFH 36 yra su galiojančia metrologine patikra. Pabrėžė, jog butuose esantys karšto vandens WFH modifikacijos skaitikliai metrologiškai yra įteisinti Valstybinės metrologijos tarnybos (toliau – ir VMT, Tarnyba) direktoriaus 2005 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-88 „Dėl šalto ir šilto vandens skaitiklių metrologinio įteisinimo“, kuriame nustatyta, kad šių skaitiklių tipas yra patvirtintas su nuotolinio duomenų perdavimo funkcija. Tipo aprašyme yra patvirtinta, kad elektroninis vandens skaitiklis WFH gali būti nuskaitomas nuotoliniu būdu naudojant optinę sąsają arba duomenų perdavimą radijo ryšiu, kaip tai ir numatoma Akte minimo Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus įsakymo Nr. V-107 trečiame punkte, bei kad jis yra įrašomas į Lietuvos matavimo priemonių registrą, tuo tarpu matavimo priemonės tipo tvirtinimo pažymėjimas galioja iki 2015 m. birželio 1 d.

4. Pareiškėjo teigimu, atsižvelgiant į tai, kad karšto vandens skaitiklio WFH 36 tipas yra įregistruotas Lietuvos matavimo priemonių registre bei patvirtintas su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija, tokiu atveju papildomo metrologinio įteisinimo jam nereikia. Nurodė, kad daugiabučiame name, esančiame adresu (*duomenys neskelbtini*), sumontuotai šiluminės įrangos reguliavimo ir duomenų perdavimo automatinei sistemai „Rubisafe“ (antenos, taip pat nuotolinio ryšio kanalas ir t.t.) negali būti taikomas teisinis metrologinis reguliavimas, nes sistema neatlieka matavimo funkcijos ar matavimo veiksmo. Pažymėjo, jog automatinės sistemos „Rubisafe“ įrenginiai yra skirti tik perduoti matavimo priemone išmatuotą matavimo rezultatą, todėl negali būti apibrėžiami kaip matavimo sistema ir šiuo atveju nėra matavimo priemonė ar matavimo priemonių sistema, kaip tai apibrėžta Lietuvos metrologijos įstatymo (toliau – ir Metrologijos įstatymas) 2 straipsnio 7 dalyje bei 15 dalyje, nes šie įrenginiai neatlieka jokios matavimo funkcijos. Atkreipė dėmesį, kad tiek 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/22/EB dėl matavimo priemonių (toliau – ir Direktyva 2004/22/EB) 4 straipsnis, tiek Metrologijos įstatymo 2 straipsnio 15 dalis nustato, kad „matavimo priemone gali būti laikomas toks objektas, kurio funkcija ir paskirtis yra atlikti tam tikrus matavimo veiksmus“, o „matavimo sistema turėtų apjungti ne vieną matavimo priemonę ir papildomus įtaisus, o kelias matavimo priemones su papildomais įtaisais“. Tuo tarpu „nuotolinio duomenų perdavimo kanalas yra naudojamas būtent matavimo priemone (skaitikliu) išmatuotų duomenų (skaitiklių matavimo rezultato) perdavimui iš metrologiškai kontroliuojamų skaitiklių ir neatlieka matavimo funkcijos“.

5. Pareiškėjas nurodė, kad jei Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus 2010 m. lapkričio 15 d. įsakyme Nr. V-107 „Dėl matavimo priemonių su nuotoliniu (telemetriniu) duomenų perdavimo metrologinio įteisinimo“ (toliau – ir VMT Įsakymas) yra siekiama nustatyti, kad metrologijos teisinio reguliavimo sričiai turėtų būti priskirtos ne tik matavimo priemonės, tai taip interpretuojamas VMT Įsakymas prieštarauja Metrologijos įstatymo 2 straipsnio 7 ir 15 dalims, bei 15–16 straipsniams, taip pat Direktyvos 2004/22/EB 1 straipsniui, Matavimo priemonių techninio reglamento 6 punkto 1 daliai, nes paminėtuose teisės aktuose yra nurodyta, kad „matavimo sistema“ yra laikoma kelių matavimo priemonių sujungimas į vieną sistemą, skirtą tam tikriems matavimams atlikti, t. y., matavimo sistema laikomos kelios matavimo priemonės, sujungtos į vieną sistemą, o Inspekcija, interpretuodama 2010 m. lapkričio 15 d. VMT Įsakymą, traktuoja, kad „matavimo sistema“ yra laikoma sujungtos matavimo priemonė ir ne matavimo priemonė.

6. Pažymėjo, kad matavimo priemonių esminius ir savituosius reikalavimus ir jų atitikties įvertinimo procedūras, tiekimo Lietuvos rinkai ir naudojimo pradžios sąlygas reguliuoja Matavimo priemonių techninis reglamentas, patvirtintas VMT direktoriaus 2006 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. V-31 (toliau – ir Reglamentas). Tačiau nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo sistemų ar matavimo priemonių su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimu, kaip matavimo sistemos, esminiai reikalavimai, jų atitikties įvertinimo procedūros, tiekimo Lietuvos rinkai ir naudojimo pradžios sąlygos Reglamente nėra nustatytos. Todėl tokiu atveju (jei tai neprieštarautų Metrologijos

įstatymui, kuomet teisinis metrologinis reglamentavimas bandomas pritaikyti ne matavimo priemonėms), remiantis Metrologijos įstatymo 18 straipsniu, nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo sistemų ar matavimo priemonių su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimu, kaip matavimo sistemos, tipo įvertinimo ir patvirtinimo tvarką privalo nustatyti VMT.

7. Atsakovas Lietuvos metrologijos inspekcija atsiliepime (I t., b. l. 55–58) prašė pareiškėjo skundą atmesti. Nurodė, jog pagal 2012 m. vasario 7 d. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos persiustą gyventojų prašymą buvo tikrinama, kaip pareiškėjas laikosi Metrologijos įstatymo reikalavimų tiekdamas karštą vandenį gyvenamojo namo, (*duomenys neskelbtini*), butui (*duomenys neskelbtini*). Patikrinimo metu buvo nustatyta, kad minėtame bute pareiškėjas 2011 m. gruodžio 7 d. sumontavo karšto vandens skaitiklį WFH 36 Nr. 09532667 (toliau – ir skaitiklis). Skaitiklis turėjo galiojantį pirminės 2011 m. patikros žymenį Nr. 010149, skaitiklio patikra buvo atlikta AB „Vilniaus metrologijos centras“, skaitiklis buvo užplombuotas pareiškėjo plomba ir buvo jo nuosavybė. Skaitiklis turėjo nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkciją.

8. Pažymėjo, jog skaitiklis ir jo rodmenys galėjo būti naudojami atsiskaitymui už karštą vandenį, tačiau negalėjo būti naudojami atsiskaitymui (sąskaitų išrašymui) skaitiklio duomenys, perduoti nuotoliniu būdu. Nurodė, kad 2010 m. lapkričio 15 d. VMT Įsakymo 1 punkte nustatyta, jog matavimo priemonių su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija tipas turi būti patvirtintas tik atlikus reikiamus bandymus ir įsitikinus, kad telemetrinio kanalo duomenys visiškai atitinka matavimo priemonės parodymus. Įsakymo 2 punkte nurodyta, kad matavimo priemonė su nuotoliniu (telemetriniu) duomenų perdavimu yra vertinama kaip matavimo sistema ir todėl metrologinė patikra turi būti atliekama kaip matavimo sistemai, atitinkamai įforminant patikros rezultatus. Įsakymo 3 punkte nurodyta, kad teisinei metrologijai priskirtos matavimo priemonės, kurios sukonstruotos su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija, tačiau kurių tipai patvirtinti be šios funkcijos įvertinimo, negali būti naudojamos nuotoliniam (telemetriniam) duomenų perdavimui. Pabrėžė, jog kadangi yra draudžiama skaitiklių matavimo rezultatus perduoti nuotoliniu (telemetriniu) būdu, tokiu atveju neturi būti naudojamos ir jokios kitos įrangos ar sistemos šių rezultatų perdavimui nuotoliniu būdu. Tačiau patikrinimo metu buvo nustatyta, kad ginčo namo šilumos punkte buvo sumontuotas automatinis įrenginys „Rubisafe“, kurio pagalba šilumos skaitiklio WFH 36 Nr. 09532667 matavimo rezultatai buvo perduodami nuotoliniu būdu ir naudojami sąskaitoms vartotojui už tiekiamą karštą vandenį išrašyti. Atkreipė dėmesį, kad šilumos ir karšto vandens tiekėjams, kol nebus atlikta pačios matavimo sistemos (pačių skaitiklių) pilna metrologinė patikra su nuotolinės (telemetrinės) funkcijos metrologiniu įvertinimu, nuotoliniam skaitiklių rodmenų perdavimui yra uždrausta naudoti automatinius įrenginius „Rubisafe“. Pažymėjo, kad karšto vandens skaitiklio WFH 36 Nr. 09532667 metrologinė patikra buvo atlikta pagal anksčiau patvirtintą patikros metodiką ir buvo įvertintos tik skaitiklio rodmenų paklaidos, tačiau nebuvo patikrinta ir įsitikinta, kad telemetrinio kanalo duomenys visiškai atitinka skaitiklio rodmenis.

9. Patikrinimo metu taip pat buvo nustatyta, kad nors po skaitiklio sumontavimo vartotojas sunaudoto karšto vandens kiekio 2 mėnesius (sausio mėn. ir vasario mėn.) nedeklaravo, tačiau pareiškėjas nuotoliniu (telemetriniu) būdu perduotus skaitiklio rodmenis panaudojo sąskaitoms vartotojui išrašyti, kurias vėliau pateikė vartotojui. Nurodė, kad atsižvelgiant į nustatytus pažeidimus, Inspekcija, vadovaudamasi Metrologijos įstatymu, LMI nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2011 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. 4-264, pagal savo kompetenciją pagrįstai ir teisėtai pareiškėjo atžvilgiu priėmė nurodymus dėl teisinės metrologijos reikalavimų vykdymo.

II.

10. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2012 m. rugpjūčio 2 d. sprendimu (I t., b. l. 70–75) UAB „Vilniaus energija“ skundą atmetė kaip nepagrįstą. Pirmosios instancijos teismas nurodė, jog nagrinėdamas šią administracinę bylą, vadovavosi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2012 m. liepos 9 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. I¹⁴³–

10/2012 pagal Panevėžio apygardos administracinio teismo prašymą ištirti, ar Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus 2010 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. V-107 „Dėl matavimo priemonių su nuotoliniu (telemetriniu) duomenų perdavimo metrologinio įteisinimo“ 1, 2, 3 punktai, nustatantys metrologinę kontrolę nuotoliniam duomenų perdavimo kanalui, neprieštarauja Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo 15 straipsniui, 16 straipsniui, 2 straipsnio 7, 15 dalims bei ar Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus 2010 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. V-107 „Dėl matavimo priemonių su nuotoliniu (telemetriniu) duomenų perdavimo metrologinio įteisinimo“ 3 punktas, ta apimtimi, kuria draudžia naudoti nuotoliniam (telemetriniam) duomenų perdavimui iki įsakymo priėmimo sumontuotas metrologiškai patikrintas matavimo priemonės su nuotolinio duomenų perdavimo funkcija, neprieštarauja konstituciniams teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio tikrumo principams. Išnagrinėjusi bylą Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2012 m. liepos 9 d. sprendime konstatavo, jog Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus 2010 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. V-107 „Dėl matavimo priemonių su nuotoliniu (telemetriniu) duomenų perdavimu metrologinio įteisinimo“ 1, 2 ir 3 punktai neprieštarauja Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo 2 straipsnio 7 ir 15 dalims bei 15 ir 16 straipsniams, taip pat 3 punktas neprieštarauja konstituciniams teisėtų lūkesčių ir teisinio tikrumo principams. Vadinas, pareiškėjui abejonę sukėlusios Įsakymo nuostatos savo turiniu atitinka Metrologijos įstatymo 2 straipsnio 7 ir 15 dalių, 15, 16 straipsnių nuostatas.

11. Paaiškino, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2012 m. liepos 9 d. sprendime Nr. I¹⁴³-10/2012 akcentavo, jog esminė matavimo priemonės (*inter alia* matavimo sistemos) paskirtis – atlikti matavimus. Tačiau šiuo aspektu pažymėjo, jog nėra teisiųjų argumentų išvadai, jog minėta paskirtis – matuoti – Metrologijos įstatymo 2 straipsnio 7 ir 15 dalių prasme turi būti aiškinama itin siaurai, nustatant, jog matavimo sistemos, kaip tam tikros sujungtų priemonių ir kitų įrenginių grupės, teisinis kvalifikavimas matavimo priemone Metrologijos įstatymo prasme turi būti apibrėžiamas griežtai remiantis vien tik matavimo kriterijumi, t. y. kad išimtinai visi matavimo sistemos elementai turi turėti vienintelę paskirtį – matuoti. Minėtame sprendime taip pat pažymėta, jog matavimo priemonė su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija, tais atvejais, kai tokia funkcija yra naudojama (ketinama ją naudoti), ir tokios funkcijos pagalba gaunami (perduodami) tam tikri matavimo duomenys yra naudojami teisinio metrologinio reglamentavimo srityse (pvz., nustatant prekių, energijos, paslaugų kiekį ir vertę tiesioginio pardavimo sandoriuose tarp pirkėjo ir pardavėjo bei atsiskaitant už suteiktas paslaugas ir prekes, kai nuo jų kiekio matavimo priklauso kaina, Metrologijos įstatymo 15 str. 1 d. 1 p.), vertintina kaip matavimo sistema, t. y. prie matavimo priemonės (kuri gali būti naudojama ir savarankiškai) prijungus tam tikrą papildomą įrangą, užtikrinančią galimybę naudoti nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija, sukuriama kokybiškai nauja ir vientisa matavimo sistema. Taigi teisėjų kolegijai sprendime konstatavus, jog matavimo priemonė su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija, kurią planuojama prijungti ar jau yra prijungta prie matavimo priemonės kaip papildoma įranga, kaip šiuo atveju sistema „Rubisafe“, yra laikytina matavimo sistema, šioje nagrinėjamoje byloje darytina išvada, jog name, adresu (*duomenys neskelbtini*), prie karšto vandens skaitiklio prijungtai šiluminės įrangos reguliavimo ir duomenų perdavimo įrangai „Rubisafe“, kurios pagalba skaitiklio rodmenų duomenys buvo perduodami nuotoliniu būdu, priešingai nei teigia pareiškėjas, yra būtina teisinė metrologijos patikra pagal Metrologijos įstatyme nustatytus reikalavimus, kadangi, kaip jau minėta, tokio pobūdžio įranga yra vertintina kaip matavimo sistema.

12. Remdamasis minėtais argumentais pirmosios instancijos teismas darė išvadą, kad Inspekcija, kaip institucija, kontroliuojanti Metrologijos įstatymo nuostatų laikymąsi, skundžiamame Akte konstatuodama, jog pareiškėjas nesilaikė Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus 2010 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. V-107 „Dėl matavimo priemonių su nuotoliniu (telemetriniu) duomenų perdavimo metrologinio įteisinimo“ nuostatų, t. y. neatliko prie karšto vandens skaitiklio WFH 36 Nr. 09532667 prijungtos duomenų perdavimo automatinės įrangos „Rubisafe“ teisinės metrologinės patikros, buvo kompetentinga atlikti jai Metrologijos įstatymo 17–

19 straipsniuose nustatytas funkcijas, Akte suformuluoti privalomi nurodymai aptartų teisės aktų prasme yra argumentuoti ir teisėti.

III.

13. Pareiškėjas UAB „Vilniaus energija“ apeliaciniame skunde (I t., b. l. 79–85) prašo Vilniaus apygardos administracinio teismo 2012 m. rugpjūčio 2 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą – tenkinti skundą bei kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo su prejudiciniais klausimais: 1) ar teisės normas, įtvirtintas Direktyvoje 2004/22/EB reikia aiškinti taip, kad jos taikytinos ir duomenų perdavimo nuotoliniam ryšiui, kuris turi būti metrologiškai kontroliuojamas; 2) ar teisės normas, įtvirtintos Direktyvoje 2004/22/EB (jos 1 priedo 10.4 ir 10.5 punktuose), reikalaujančios, kad abi sandorio šalys galėtų matyti matavimo rezultatą ir kad matavimo priemonėje būtų metrologiškai kontroliuojamas displėjus, tačiau nenurodo, jog duomenų perdavimas nuotoliniu būdu turi būti metrologiškai kontroliuojamas, gali būti aiškinamos taip, kaip numato Lietuvos nacionalinės teisės normos, apibrėžtos 2010 m. lapkričio 15 d. VMT Įsakymo Nr. V-107 preambulėje ir 1, 2, 3 punktuose, nustatančiuose metrologinę kontrolę nuolatiniam duomenų perdavimo kanalui.

14. Apeliaciniame skunde pareiškėjas užsimena apie trečio asmens, buto, esančio adresu (*duomenys neskelbtini*), gyventoją (savininką) nepagrįstą neįtraukimą į bylos nagrinėjimą pirmosios instancijos teisme.

15. Pareiškėjas teigia, kad pirmosios instancijos teismas priėmė neteisėtą sprendimą, nes jame nebuvo atsakyta į visus pareiškėjo reikalavimus, buvo netinkamai pritaikyti teisės aktai (Direktyvos 2004/22/EB, 2006 m. kovo 30 d. VMT įsakymu Nr. V-31 patvirtinto Matavimo priemonių techninio reglamento, Metrologijos įstatymo nuostatos), neatsižvelgta į visas faktines aplinkybes. Pareiškėjo nuomone, Inspekcija neturi teisinio pagrindo nurodyti UAB „Vilniaus energija“ išmontuoti ar uždrausti naudoti elektroninio karšto vandens skaitiklio WFH 36 su nuotolinio duomenų perdavimo funkcija, kadangi jis yra įrengtas vadovaujantis teisinę metrologiją ir šilumos ūkio veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais. Pareiškėjas šį teiginį grindžia 2010 m. lapkričio 1 d. įsigaliojusių naujų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. I-297 patvirtintų Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių (toliau – ir Taisyklės) nuostatomis, *inter alia* 159–180 punktuose nurodytais karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimu ir priežiūra. Pagal Taisyklių 159.1 punkto reikalavimus UAB „Vilniaus energija“ daugiabučiame name (*duomenys neskelbtini*), vartotojų butuose, įskaitant ir (*duomenys neskelbtini*) name esantį butą (*duomenys neskelbtini*), 2011 m. gruodžio 7 d. įrengė naujos kartos elektrinius karšto vandens skaitiklius WFH 36, turinčius nuotolinio duomenų perdavimo funkciją ir galiojančius pirminius 2011 m. metrologinės patikros žymenis. Taisyklių 163 punkte numatyta, kad karšto vandens tiekėjas gali įrengti ir naudoti karšto vandens skaitiklius su nuotolinio duomenų nuskaitymo ir perdavimo funkcija. Skaitiklio montavimo metu vartotojas pasirašė karšto vandens skaitiklių įrengimo (plombavimo) aktą, kuriame nurodyta, kad vartotojas dėl montavimo darbų pretenzijų neturi. (*duomenys neskelbtini*) name, kuriame yra tikrintas butas (*duomenys neskelbtini*), šilumos kiekis, nustatytas pagal šio namo įvade įrengto atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenis, skirstomas vartotojams pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – ir Komisija) 2005 m. gegužės 5 d. nutarimu Nr. O3-19 patvirtintą šilumos paskirstymo metodą Nr. 4 (toliau – ir Metodas). Šio Metodo 1.3.1 punkte taip pat nurodyta, kad per atsiskaitymo laikotarpį butuose ar patalpose suvartotas karšto vandens kiekis nustatomas pagal karšto vandens apskaitos prietaisų butuose rodmenis (nuskaitomus ar deklaruojamus). Komisijos 2009 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. O3-106 patvirtintos Karšto vandens kainų nustatymo metodikos 39 punktą taip pat numato nuotolinio duomenų nuskaitymo ir perdavimo įrenginius kaip egzistuojantį ir kaip juridinį faktą, t. y. nurodoma, kad daugiabučiuose namuose, kuriuose įrengti apskaitos prietaisai su nuotolinio duomenų nuskaitymo ir perdavimo funkcija, leistinos karšto vandens netektys, susidaranti dėl karšto vandens apskaitos prietaisų paklaidų, negali būti didesnės kaip 5 proc. Pagal Lietuvos Respublikos ūkio ministro 1999 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 424 patvirtintų

Šilumos energijos ir šilumnešio kiekio apskaitos taisyklių 10.2 ir 10.4 punktus visi naujai statomų ar rekonstruojamų namų butuose įrengiami šilumos ir karšto vandens skaitikliai privalo turėti įtaisus, vienodus visam namui, kuriais būtų galima duomenis perduoti į vieną duomenų surinkimo sistemą, t. y. pagal nuo 2000 m. galiojančius teisės aktus yra įtvirtinta ne tik galimybė, bet ir pareiga įrengiant šilumos ar karšto vandens skaitiklius kartu su šiais apskaitos prietaisais įrengti ir skaitiklių rodmenų perdavimo sistemas.

16. Pareiškėjas pažymi, kad Taisyklių 227.4 punktas numato buitinio karšto vandens vartotojui pareigą pateikti karšto vandens skaitiklių duomenis. Teisės aktuose nenustatyta, kokia forma šie rodmenys turi būti pateikti. Inspekcijos vykdyto patikrinimo metu buto, esančio adresu (*duomenys neskelbtini*) savininkas (vartotojas) buvo išpėtas dėl sunaudoto karšto vandens, t. y. skaitiklių rodmenų deklaravimo, tačiau po skaitiklio montavimo vartotojas sunaudoto karšto vandens kiekio 2 mėnesius nedeklaravo, tokiu atveju į daugiabučio namo suvartotos šilumos ir karšto vandens energijos apskaitą buvo įkelti nuotoliniu būdu nuo karšto vandens skaitiklio gaunami duomenys. Vartotojas dėl sąskaitoje nurodytų karšto vandens kiekių jokių pastabų ar pretenzijų nepareiškė, tad laikytina, jog duomenys atitinka vartotojo suvartotus karšto vandens kiekius bei atitinka karšto vandens skaitiklio displejuje matomų rodmenų skaitinę išraišką.

17. Pareiškėjas teigia, kad matavimo priemone gali būti laikomas tik toks objektas, kurio paskirtis yra atlikti matavimus, o ne duomenų perdavimo funkcijas ir nurodo, kad pirmosios instancijos teismas, atmesdamas šį pareiškėjo argumentą, nesivadovavo Europos Sąjungos teise, o tik nurodė, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegijai sprendime konstatavus, jog matavimo priemonė su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija, kurią planuojama prijungti, ar jau yra prijungta prie matavimo priemonės kaip papildoma įranga, kaip šiuo atveju sistema „Rubisafe“, yra laikytina matavimo sistema, todėl ir šioje administracinėje byloje darytina išvada, jog bute, esančiame adresu (*duomenys neskelbtini*), Vilnius, prie karšto vandens skaitiklio prijungtai šiluminės įrangos reguliavimo ir duomenų perdavimo įrangai „Rubisafe“, kurios pagalba skaitiklio rodmenų duomenys perduodami nuotoliniu būdu, yra būtina teisinė metrologijos patikra pagal Metrologijos įstatyme nustatytus reikalavimus, kadangi tokio pobūdžio įranga yra vertintina kaip matavimo sistema.

18. Pareiškėjo nuomone, apskaitos prietaisų su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija klausimai, įgyvendinant 2010 m. lapkričio 15 d. VMT Įsakymą Nr. V-107, turi būti vertinami tiek teisiniais, tiek ekonominiais, tiek praktiniais aspektais, atsižvelgiant į: 1) atitikimą Metrologijos įstatymo 2 straipsnio 7, 15 dalims, 15–16 straipsniams, Direktyvos 2004/22/EB 1 straipsnį, 1 priedo 10.4 ir 10.5 punktus, Reglamento 6 punkto 1 dalį; 2) šilumos ir/ar karšto vandens vartotojų interesus būti aprūpintiems energija ir modernia jos apskaita mažiausiomis sąnaudomis, sutaupant lėšas, išleidžiamas apskaitos duomenų surinkimui dėl didelio skaičiaus papildomų darbuotojų, nuolat vaikštančių į vartotojų patalpas. Pareiškėjas tvirtina, kad nuotolinio duomenų surinkimo, nuskaitymo ir perdavimo sistema yra universali, ji naudojama išskirtinai duomenų surinkimui, t. y. skaitiklių, esančių šilumos punkte ir laiptinėse, apskaičiuotų ir pateikiamų skaitiklių displejuose, duomenų perdavimui ir neatlieka jokios matavimo funkcijos ar matavimo veiksmo. Ši sistema yra telekomunikacijos, o ne matavimo priemonė. Sistemos veikimo rezultatas yra atskirų skaitiklių (matavimo priemonių) rodmenų antrinis atvaizdas, šių rodmenų nesumuojant ar kitaip netransformuojant. Rodmenys perduodami be jokių perskaičiavimų ar pakeitimų. Teigia, kad Europos Sąjungos valstybėse toks duomenų perdavimas naudojamas be papildomo metrologinio įvertinimo, kurį turi elektroninis skaitiklis su nuotolinio nuskaitymo funkcija, nes tokio reikalavimo nėra numatyta Europos Sąjungos narių veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Direktyvos 2004/22/EB preambulėje nurodyta, kad teisinė metrologinė kontrolė neturėtų sudaryti kliūčių matavimo priemonių laisvam judėjimui, o atitinkamos nuostatos turėtų būti vienodos visose valstybėse narėse.

19. Pareiškėjas apeliaciniame skunde taip pat pažymi, kad Direktyva 2004/22/EB taikytina matavimo priemonėms, o ne ryšiui: ryšys, nebūdamas matavimo priemone, negali būti metrologinės patikros objektu. Lietuvos metrologijos tarnybos, reikalaujančios metrologiškai įteisinti nuotolinį ryšį, duodama nuoroda į Direktyvos 2004/22/EB 1 priedo 10.4 ir 10.5 punktus yra teisiškai

nekorektiška, nes šiuose punktuose kalbama apie matavimo priemones, kurios turi būti suprojektuotos taip, kad įrengus jas pagal paskirtį, matavimo rezultatas būtų pateiktas abiem sandorio šalims, t. y. kalbama apie matavimo priemones (skaitiklius), pagal kurių displėjaus rodmenis yra apskaitomas patiektos šilumos energijos kiekis, o ne apie nuotolinį ryšį, kuris nėra matavimo priemonė. Direktyvos 2004/22/EB 1 priedo 10.5 punktą suformuluotas taip, kad neatsižvelgiant į tai, ar komunalinėms paslaugoms skirtos matavimo priemonės rodmenis galima ar negalima skaityti nuotoliniu būdu, joje turi būti metrologiškai kontroliuojamas displėjus, kurį vartotojas galėtų pasiekti be įrankių ir kurį visada galima sutikrinti vietoje. Šio displėjaus rodmuo yra matavimo rezultatas, pagal kurį nustatoma mokama kaina. Loginis, lingvistinis, sisteminis šios teisės normos aiškinimas rodo, kad šia teisės norma negalima grįsti reikalavimų metrologiškai įteisinti nuotolinį ryšį (nieko nematuojančių duomenų perdavimo kanalą), nes kalbama apie matavimo priemonės displėjaus rodmenį, o ne apie nuotolinio ryšio metrologinę kontrolę.

20. Pareiškėjas nurodo, kad Komisijos Šilumos skyriaus 2009 m. gruodžio 18 d. pažyma Nr. O5-341, nustatydamas karšto vandens kainas, taip pat patvirtino, kad matavimo priemonių su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija diegimas suteikia galimybę šilumos ir karšto vandens tiekimo įmonėms sumažinti šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos kaštus (atitinkamai ir galutines šilumos ir (ar) karšto vandens kainas vartotojams), sutaupant lėšas, išleidžiamas duomenų surinkimui. Pažymi, kad nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija nedaro poveikio vartotojui prieinamo ir matomo skaitiklio displėjyje rodomam rezultatui, yra skirta būtent skaitiklio displėjyje esančių duomenų perdavimui nuotoliniu būdu ir nepakeičia įstatymuose, *inter alia* Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.388 str. 1 d., Šilumos ūkio įstatymo 12 str. 1 d. įtvirtintos nuostatos, kad atsiskaitymai už patiektą energiją (šilumą, karštą vandenį) yra vykdomi pagal skaitiklių rodmenis.

21. Pareiškėjas apeliaciniame skunde taip pat pateikė prašymą kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą (toliau – ir Teisingumo Teismas) dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, teigdamas, kad Europos Sąjungos teisės doktrinoje nurodoma, jog teismas, kurio sprendimas negali būti toliau apskundžiamas, privalo kreiptis į Teisingumo Teismą, nes nacionaliniai teismai negali laisvai aiškinti Europos Sąjungos teisės. Kadangi Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas šioje byloje yra nacionalinis teismas, priimančias galutinį sprendimą, jis ir yra būtent tas teismas, kuris turi pareigą kreiptis į Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo. Direktyvos 2004/22/EB 1 priedo 10.4 ir 10.5 punktuose reikalaujama, kad abi sandorio šalys galėtų matyti matavimo rezultatai ir kad matavimo priemonėje būtų metrologiškai kontroliuojamas displėjus, tačiau nenurodoma, jog duomenų perdavimas nuotoliniu būdu turi būti metrologiškai kontroliuojamas. Tuo tarpu 2010 m. lapkričio 15 d. VMT Įsakymas Nr. V-107, jo preambulė ir 1, 2, 3 punktai grindžiami nuostata, jog „nuotolinio duomenų perdavimo kanalas, naudojamas atsiskaitymo duomenų surinkimui, turi būti metrologiškai kontroliuojamas“. Pareiškėjas pažymi, kad kilus teisės normų kolizijai, pirmenybė turi būti teikiama Europos Sąjungos teisės normoms, o ne nacionalinei teisei. Dėl to pareiškėjas prašo kreiptis į Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo šiais klausimais: 1) ar teisės normos, įtvirtintos Direktyvoje 2004/22/EB reikia aiškinti taip, kad jos taikytinos ir duomenų perdavimo nuotoliniam ryšiui, kuris turi būti metrologiškai kontroliuojamas; 2) ar teisės normos, įtvirtintos Direktyvoje 2004/22/EB (jos 1 priedo 10.4 ir 10.5 punktuose), reikalaujančios, kad abi sandorio šalys galėtų matyti matavimo rezultatai ir kad matavimo priemonėje būtų metrologiškai kontroliuojamas displėjus, tačiau nenurodo, jog duomenų perdavimas nuotoliniu būdu turi būti metrologiškai kontroliuojamas, gali būti aiškinamos taip, kaip numato Lietuvos nacionalinės teisės normos, apibrėžtos 2010 m. lapkričio 15 d. VMT Įsakymo Nr. V-107 preambulėje ir 1, 2, 3 punktuose, nustatančiuose metrologinę kontrolę nuolatiniame duomenų perdavimo kanalui.

22. UAB „Vilniaus energija“ nuomone, Aktas savo turiniu, t. y. nurodymais, prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams bei viešajam interesui, kas, manytina, yra svarbūs pagrindai Aktą pripažinti naikintinu. Pareiškėjas mano, kad pirmosios instancijos teismas sprendimui netinkamai pritaikė materialinės teisės normas, neįvertino Europos Sąjungos teisinio reglamentavimo, todėl pirmosios instancijos teismo sprendimas yra naikintinas.

23. Lietuvos metrologijos inspekcijos Vilniaus apskrities skyrius atsiliepime į pareiškėjo apeliacinį skundą (I t., b. l. 173–176) išreiškia nesutikimą su apeliaciniame skunde išdėstytais argumentais nurodydamas, kad priimdamas Aktą veikė pagal savo kompetenciją, pagrįstai ir teisėtai nustatė nurodymus. Atsakovas atsiliepime nurodo, kad pagal skaitikliui, esančiam bute, adresu (*duomenys neskelbtini*), atliktas metrologinės patikros procedūras jo rodmenys, deklaruoti paties vartotojo, galėjo būti naudojami atsiskaitymui už karštą vandenį, tačiau negalėjo būti naudojami atsiskaitymui (sąskaitų išrašymui) su vartotoju už karštą vandenį nuotoliniu (telemetriniu) būdu perduoti šio skaitiklio duomenys, kadangi šiam skaitikliui nebuvo atliktas jo tipo patvirtinimas, neatlikta jo, vertinamo kaip matavimo sistema, metrologinė patikra.

24. Pažymi, kad vadovaujantis 2010 m. lapkričio 15 d. VMT Įsakymo 1 punktu, matavimo priemonių su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija tipas turi būti patvirtintas tik atlikus reikiamus bandymus ir įsitikinus, kad telemetrinio kanalo duomenys visiškai atitinka matavimo priemonės parodymus; vadovaujantis 2 punktu, matavimo priemonė su nuotoliniu (telemetriniu) duomenų perdavimu yra vertinama kaip matavimo sistema ir todėl metrologinė patikra turi būti atliekama kaip matavimo sistemai, atitinkamai įforminant patikros rezultatus; vadovaujantis 3 punktu, teisei metrologijai priskirtos matavimo priemonės, kurios sukonstruotos su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija, tačiau kurių tipai patvirtinti be šios funkcijos įvertinimo, negali būti naudojamos nuotoliniam (telemetriniam) duomenų perdavimui. Minėto karšto vandens skaitiklio WFH 36 Nr. 09532667 metrologinė patikra buvo atlikta pagal anksčiau patvirtintą patikros metodiką ir buvo įvertintos tik skaitiklio rodmenų paklaidos, tačiau nebuvo patikrinta ir įsitikinta, kad telemetrinio kanalo duomenys visiškai atitinka skaitiklio rodmenis, kaip tai numatyta 2010 m. lapkričio 15 d. VMT Įsakyme Nr. V-107.

25. Atsakovas pabrėžia, kad draudžiant skaitiklių matavimo rezultatus perduoti nuotoliniu (telemetriniu) būdu, neturi būti naudojamos ir jokios kitos įrangos ar sistemos šių rezultatų perdavimui nuotoliniu būdu. Pažymi, kad pareiškėjo teiginys, jog „Inspekcija neturi teisinio pagrindo nurodyti UAB „Vilniaus energija“ išmontuoti ar uždrausti naudoti gyvenamojo namo, esančio adresu (*duomenys neskelbtini*) įrengto karšto vandens skaitiklio“ ir visi kiti su šiuo teiginiu susiję paaiškinimai neturi reikšmės, nes Inspekcija tokių nurodymų pareiškėjui nėra davusi. Atsakovas atsiliepime taip pat nurodo, kad neaiškina apeliaciniame skunde pateiktų pastabų dėl 2010 m. lapkričio 15 d. VMT direktoriaus įsakymo Nr. V-107 atitikimo Metrologijos įstatymui, taip pat pastabų dėl VMT direktoriaus įsakymo įgyvendinimo aspektų ir kitų pastabų dėl šio VMT direktoriaus įsakymo pagrįstumo ar jo atitikimo Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimams, kadangi tai nėra Inspekcijos kompetencija.

26. Pažymi, kad priimdama Aktą Inspekcija veikė pagal savo įgaliojimus laikydamosi Metrologijos įstatymo ir kitų teisinę metrologiją reglamentuojančių teisės aktų, vadovaudamosi šilumos ūkio veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika. Teismas ne kartą pažymėjo, jog viešojo administravimo subjektas turi tik tuos įgalinimus, kurie jam yra konkrečiai suteikti, plečiamas kompetencijos ribų aiškinimas yra negalimas (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. rugsėjo 21 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A¹⁴–1166/2005). Taigi Inspekcijos Vilniaus apskrities skyriaus viršininkas, duodamas nurodymus, veikė neperžengdamas savo kompetencijos ribų ir nepažeisdamas teisinės valstybės principo.

27. Atkreipia dėmesį, kad Valstybinė metrologijos tarnyba formuoja metrologinio laidavimo politikos uždavinius ir organizuoja jų įgyvendinimą, tvirtina teisei metrologijai priskirtų matavimo priemonių grupių sąrašą (Metrologijos įstatymo 9 str. 3 d. 1 p., 15 str. 2 d.), nustato laiko intervalus tarp patikrų, tvirtina periodinės ir atrankinės patikrų metodikas (Metrologijos įstatymo 19 str. 8 d.), tuo tarpu pagal Metrologijos įstatymo 9 straipsnio 4 dalį Inspekcija atlieka teisinę metrologinę priežiūrą ir su tuo susijusią rinkos priežiūrą.

28. Pabrėžia, kad juridiniai ir fiziniai asmenys, kurie pagal Metrologijos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punktą, 17 straipsnio 2 dalį patiekia rinkai, įrengia bei naudoja matavimo priemones, kurios yra teisinio metrologinio reglamentavimo objektai, yra atsakingi už tai, kad būtų laiku atliktas techninių reglamentų ar kitų teisės aktų nustatytas metrologinis patvirtinimas.

29. Atsakovas mano, kad Inspekcijos Vilniaus apskrities skyriaus viršininko duoti nurodymai (Aktas) pareiškėjui bei Vilniaus apygardos administracinio teismo 2012 m. rugpjūčio 2 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-3017-189/2012 yra teisėti ir pagrįsti.

IV.

30. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2013 m. birželio 25 d. nutartimi kreipėsi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, klausdamas, ar Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 34 straipsnis ir/ar Direktyva 2004/22/EB turi būti aiškinami kaip draudžiantys tokį nacionalinį reguliavimą ir praktiką, pagal kurią visus Direktyvos 2004/22/EB reikalavimus atitinkantis karšto vandens skaitiklis, sujungtas su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo prietaisu, yra laikomi matavimo sistema, ir dėl šios aplinkybės toks karšto vandens skaitiklis negali būti naudojamas pagal paskirtį, kol jam kartu su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo prietaisu nebus atlikta metrologinė patikra kaip matavimo sistemai.

31. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas 2014 m. rugsėjo 10 d. sprendimu nusprendė, jog SESV 34 straipsnis ir Direktyva 2004/22/EB turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiamas toks nacionalinis reguliavimas ir praktika, pagal kuriuos visus šios direktyvos reikalavimus atitinkantis karšto vandens skaitiklis, sujungtas su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo įtaisu, yra laikomas matavimo sistema ir dėl šios aplinkybės negali būti naudojamas pagal paskirtį, kol jam kartu su šiuo įtaisu nebus atlikta metrologinė patikra kaip matavimo sistemai.

Išplėstinė teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

V.

32. Byloje ginčas yra kilęs dėl 2012 m. kovo 22 d. Lietuvos metrologijos inspekcijos Vilniaus apskrities skyriaus Teisinės metrologijos reikalavimų laikymosi akto Nr. PA-954(V12) teisėtumo. Akte pareiškėjui buvo duoti nurodymai: 1) nenaudoti nuotoliniu (telemetriniu) būdu perduotų karšto vandens skaitiklio matavimo rezultatų (išrašant sąskaitas), kol nustatyta tvarka nebus atlikta sistemos metrologinė patikra; 2) naudoti tik metrologiškai patvirtinto bute sumontuoto karšto vandens skaitiklio su galiojančia metrologine patikra deklaruotus rodmenų duomenis; 3) apie priimtus sprendimus ir duotų nurodymų vykdymą raštu iki 2012 m. balandžio 10 d. informuoti Lietuvos metrologijos inspekcijos Vilniaus apskrities skyrių.

33. Byloje nustatyta, kad tirdami 2012 m. vasario 7 d. vartotojo prašymą, Metrologijos inspekcijos pareigūnai atliko pareiškėjo UAB „Vilniaus energija“ patikrinimą, kurio metu nustatė, kad vartotojo bute UAB „Vilniaus energija“ sumontavo karšto vandens skaitiklį WFH 36 (Lietuvos matavimo priemonių registro Nr. 1-2035:2005) Nr. 09532667. Skaitiklis turi galiojančios pirminės patikros, kurią atliko akcinė bendrovė Vilniaus metrologijos centras, žymenis Nr. 010149. Skaitiklis turi nuotolinio duomenų perdavimo funkciją, jo rodmenys gali būti perduodami telemetriniu būdu. Skaitiklis buvo sujungtas su šiluminės įrangos reguliavimo ir duomenų perdavimo automatine įranga „Rubisafe“, kurios pagalba skaitiklio rodmenų duomenys perduodami nuotoliniu būdu ir naudojami sąskaitoms išrašyti. Atsakovas Metrologijos inspekcija nurodė, kad šio skaitiklio matavimo rezultatai negali būti naudojami nuotoliniam duomenų perdavimui. Šią poziciją jis grindė tuo, kad vadovaujantis Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus 2010 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. V-107 „Dėl matavimo priemonių su nuotoliniu (telemetriniu) duomenų perdavimu metrologinio įteisinimo“ 2 punktu, matavimo priemonė su nuotoliniu (telemetriniu) duomenų perdavimu yra vertinama kaip matavimo sistema, todėl metrologinė patikra turi būti atliekama visai matavimo sistemai, atitinkamai įforminant patikros rezultatus, o vadovaujantis 3 punktu, teisei metrologijai priskirtos matavimo priemonės, kurios sukonstruotos su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija, tačiau kurių tipai patvirtinti be šios funkcijos įvertinimo, negali būti

naudojamos nuotoliniam (telemetriniam) duomenų perdavimui. Pasak atsakovo, bendros sistemos (skaitiklio WFH 36 Nr. 09532667 ir duomenų perdavimo automatinės įrangos „Rubisafe“) metrologinė patikra nebuvo atlikta, tačiau skaitiklio duomenys buvo perduodami nuotoliniu būdu ir naudojami sąskaitoms išrašyti. Be to, atsakovas nurodė, kad minėto skaitiklio metrologinė patikra buvo atlikta neįsitikinus, jog telemetrinio kanalo duomenys visiškai atitinka skaitiklio rodmenis. Atsakovas padarė išvadą, kad nesilaikoma Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus 2010 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. V-107 „Dėl matavimo priemonių su nuotoliniu (telemetriniu) duomenų perdavimu metrologinio įteisinimo“ nuostatų. Kadangi metrologinė patikra visai sistemai (skaitiklis ir duomenų perdavimo įranga) nebuvo atlikta, atsakovas nustatė pareiškėjui pirmiau minėtus nurodymus.

34. Kaip minėta, apeliaciniame skunde pareiškėjas prašo panaikinti jam nepalankų pirmosios instancijos teismo sprendimą, iš esmės teigdamas, kad reikalavimas atlikti sistemos (karšto vandens skaitiklio ir nuotolinio duomenų perdavimo įtaiso) metrologinę patikrą yra perteklinis ir prieštarauja Europos Sąjungos teisės normoms.

VI.

35. Metrologijos teisiniai santykiai yra reguliuojami tiek nacionaliniu, tiek Europos Sąjungos lygmeniu. Matavimo priemonių tiekimą rinkai ir jų naudojimą, teisinę metrologinę priežiūrą, fizinių ir juridinių asmenų teises ir pareigas su matavimais susijusiose veiklos srityse nacionalinėje teisėje reglamentuoja Metrologijos įstatymas (nagrinėjamos bylos teisiniams santykiams aktuali 2006 m. birželio 22 d. įstatymo Nr. X-717 redakcija; Valstybės žinios, 2006, Nr. 77-2966). Šio įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad „matavimo priemonė – įrankis, prietaisas, sistema, skirti matuoti savarankiškai arba kartu su kitais papildomais įtaisais“, o to paties straipsnio 15 dalyje nustatyta, kad „matavimo sistema – kartu sujungtų matavimo priemonių ir kitokių įrenginių grupė tam tikriems matavimams atlikti.“ Metrologijos įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad teisinio metrologinio reglamentavimo objektai yra matavimo priemonės, priskirtos teisinei metrologijai. Teisinis metrologinis reglamentavimas taikomas matavimo priemonėms, kurios naudojamos, be kita ko, nustatant prekių, energijos, paslaugų kiekį ir vertę tiesioginio pardavimo sandoriuose tarp pirkėjo ir pardavėjo bei atsiskaitant už suteiktas paslaugas ir prekes, kai nuo jų kiekio matavimo priklauso kaina (Metrologijos įstatymo 15 str. 1 d. 1 p.). Pagal Metrologijos įstatymo 17 straipsnį, matavimo priemonių teisinį metrologinį patvirtinimą sudaro: 1) matavimo priemonės tipo įvertinimas ir patvirtinimas; 2) matavimo priemonės patikra (pirminė, periodinė, neeilinė, atrankinė); 3) kiti veiksmai, numatyti techniniuose reglamentuose ir kituose teisės aktuose (Metrologijos įstatymo 17 str. 1 d.). Juridiniai ir fiziniai asmenys, kurie patiekia rinkai, įrengia bei naudoja matavimo priemones, kurios yra teisinio metrologinio reglamentavimo objektai, yra atsakingi už tai, kad būtų laiku atliktas techninių reglamentų ar kitų teisės aktų nustatytas metrologinis patvirtinimas (Metrologijos įstatymo 17 str. 2 d.).

36. Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus 2010 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. V-107 „Dėl matavimo priemonių su nuotoliniu (telemetriniu) duomenų perdavimu metrologinio įteisinimo“ (toliau – ir Įsakymas; Valstybės Žinios, 2010, Nr. 135-6918; Valstybės žinios, 2010, Nr. 141) 1, 2 ir 3 punktai nustato:

„1. matavimo priemonių su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija tipas turi būti patvirtintas tik atlikus reikiamus bandymus ir įsitikinus, kad telemetrinio kanalo duomenys visiškai atitinka matavimo priemonės parodymus;

2. matavimo priemonė su nuotoliniu (telemetriniu) duomenų perdavimu yra vertinama kaip matavimo sistema ir todėl metrologinė patikra turi būti atliekama kaip matavimo sistemai, atitinkamai įforminant patikros rezultatus;

3. teisinei metrologijai priskirtos matavimo priemonės, kurios sukonstruotos su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija, tačiau kurių tipai patvirtinti be šios funkcijos įvertinimo, negali būti naudojamos nuotoliniam (telemetriniam) duomenų perdavimui“.

37. Pirmiau minėto Įsakymo preambulėje nurodyta, jog jis priimtas vadovaujantis Metrologijos įstatymo 9 straipsnio 3 punkto 2 dalimi, taip pat įgyvendinant Direktyvos 2004/22/EB 1 priedo „Esminiai reikalavimai“ 10.4 ir 10.5 punktus, nustatančius, kad tiesioginio pardavimo prekybiniais sandoriais skirta matavimo priemonė turi būti suprojektuota taip, kad, įrengus ją pagal paskirtį, matavimo rezultatas būtų pateiktas abiem sandorio šalims, o matavimo priemonės displėjaus rodmuo yra matavimo rezultatas, pagal kurį nustatoma mokama kaina, todėl nuotolinio duomenų perdavimo kanalas, naudojamas atsiskaitymo duomenų surinkimui, turi būti metrologiškai kontroliuojamas.

38. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2012 m. liepos 9 d. sprendime administracinėje byloje Nr. A¹⁴³–10/2012 konstatavo, kad „matavimo priemonė su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija tais atvejais, kai tokia funkcija yra naudojama (ketinama ją naudoti), ir tokios funkcijos pagalba gaunami (perduodami) tam tikri matavimo duomenys yra naudojami teisinio metrologinio reglamentavimo srityse (pvz., nustatant prekių, energijos, paslaugų kiekį ir vertę tiesioginio pardavimo sandoriuose tarp pirkėjo ir pardavėjo bei atsiskaitant už suteiktas paslaugas ir prekes, kai nuo jų kiekio matavimo priklauso kaina, Metrologijos įstatymo 15 str. 1 d. 1 p.), vertintina kaip matavimo sistema – t. y. prie matavimo priemonės (kuri gali būti naudojama ir savarankiškai) prijungus tam tikrą papildomą įrangą, užtikrinančią galimybę naudotis nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo funkcija, sukuriama kokybiškai nauja ir vientisa matavimo sistema.“ Šiame sprendime taip pat buvo nustatyta, kad „tokiai matavimo sistemai taikytini ir atitinkami Metrologijos įstatymo reikalavimai, *inter alia* reikalavimai dėl matavimo priemonių teisinio metrologinio patvirtinimo – matavimo priemonės tipo įvertinimo ir patvirtinimo, bei matavimo priemonės patikros (Metrologijos įstatymo 17 str. 1 d., 18 str., 19 str.).“

39. Kaip minėta, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas 2014 m. rugsėjo 10 d. prejudiciniame sprendime nagrinėjamoje byloje nusprendė, jog SESV 34 straipsnis ir 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/22/EB dėl matavimo priemonių turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiamas toks nacionalinis reguliavimas ir praktika, pagal kuriuos visus šios direktyvos reikalavimus atitinkantis karšto vandens skaitiklis, sujungtas su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo įtaisu, yra laikomas matavimo sistema ir dėl šios aplinkybės negali būti naudojamas pagal paskirtį, kol jam kartu su šiuo įtaisu nebus atlikta metrologinė patikra kaip matavimo sistemai. Šiame prejudiciniame sprendime Europos Sąjungos Teisingumo Teismas *inter alia* pažymėjo, kad visus šios direktyvos reikalavimus atitinkančio karšto vandens skaitiklio, sujungto su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo įtaisu, nauja patikra yra nebūtina vartotojų apsaugos tikslui pasiekti. Šis tikslas gali būti pasiektas mažiau ribojančiomis priemonėmis nei tomis, kurių imtasi pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą nacionalinį reguliavimą ir praktiką, pavyzdžiui, vien šio įtaiso metrologine patikra. Be to, net jeigu atsakingos nacionalinės valdžios institucijos, t. y. pagrindinėje byloje – Metrologijos inspekcija, vėliau nuspręstų metrologinę patikrą taikyti tik nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo įtaisams, šios institucijos bet kuriuo atveju negali be reikalo reikalauti techninių tyrimų, kurie jau buvo atlikti kitoje valstybėje narėje ir kurių rezultatai joms prieinami ar, pateikus prašymą, gali būti pateikti (šiuo klausimu žr. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Portugalija*, C-432/03, EU:C:2005:669, 46 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

40. Šiuo aspektu būtina pažymėti, kad vadovaujantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, nacionalinis teismas, neperžengdamas savo kompetencijos ribų, įpareigotas taikyti Europos Sąjungos teisės nuostatas, privalo užtikrinti visišką šių nuostatų veikimą, jei būtina, savo iniciatyva atsisakydamas taikyti bet kokią, net vėlesnę, joms prieštaraujančią nacionalinės teisės nuostatą, ir šis teismas neprivalo prašyti arba laukti, kol ši nuostata bus panaikinta teisėkūros arba kitokiomis konstitucinėmis priemonėmis (pvz., žr. Teisingumo Teismo 1978 m. kovo 9 d. sprendimo byloje *Simmenthal*, 106/77, 21 ir 24 p.; 2003 m. kovo 20 d. sprendimo byloje *Kutz-Bauer*, C-187/00, 73 p.; 2005 m. gegužės 3 d. sprendimo sujungtose bylose *Berlusconi ir kt.*, C-387/02, C-391/02 ir C-403/02, 72 p.; 2009 m. lapkričio 19 d. sprendimo byloje *Filipiak*, C-314/08, 81 p.). Tokios praktikos laikosi ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (žr., pvz., 2011 m.

gruodžio 16 d. LVAT nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-12/2011). Todėl, atsižvelgusi į minėtą teismų praktiką bei remdamasi minėtame prejudiciniame sprendime byloje *Vilniaus energija* (C-423/13) pateiktu aiškiu ir besąlygišku Europos Sąjungos teisės normų išaiškinimu, išplėstinė teisėjų kolegija konstatuoja, jog šioje byloje negalima remtis pagrindiniu ginčijamo individualaus administracinio akto priėmimo argumentu, kad metrologinė patikra turėjo būti atlikta skaitikliui ir duomenų perdavimo įrenginiui, kaip matavimo sistemai, įvertinant duomenų perdavimo funkciją. Be to, ginčijamame administraciniame akte nėra nurodyti kokie nors konkretūs ES teisės reikalavimai, kurių ginčo skaitiklis neatitinka.

41. Nagrinėjamoje byloje pareiškėjas ginčija 2012 m. kovo 22 d. Lietuvos metrologijos inspekcijos Vilniaus apskrities skyriaus Teisinės metrologijos reikalavimų laikymosi aktą Nr. PA-954(V12), kuriame pareiškėjui nurodyta: 1) nenaudoti nuotoliniu (telemetriniu) būdu perduotų karšto vandens skaitiklio matavimo rezultatų (išrašant sąskaitas), kol nustatyta tvarka nebus atlikta sistemos metrologinė patikra; 2) naudoti tik metrologiškai patvirtinto bute sumontuoto karšto vandens skaitiklio su galiojančia metrologine patikra deklaruotus rodmenų duomenis; 3) apie priimtus sprendimus ir duotų nurodymų vykdymą raštu iki 2012 m. balandžio 10 d. informuoti Lietuvos metrologijos inspekcijos Vilniaus apskrities skyrių. Šis Aktas buvo priimtas remiantis Įsakymo nuostatomis, tačiau, remiantis ESTT prejudiciniu sprendimu šioje byloje, SESV 34 straipsnis ir Direktyva 2004/22 turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiamas toks nacionalinis reguliavimas ir praktika, pagal kuriuos visus šios direktyvos reikalavimus atitinkantis karšto vandens skaitiklis, sujungtas su nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo įtaisu, yra laikomas matavimo sistema ir yra taikomas reikalavimas atlikti visos sistemos (skaitiklio ir nuotolinio (telemetrinio) duomenų perdavimo įtaiso) patikrą. Tad ginčijamame Akte pareiškėjui duotas pirmasis nurodymas negali būti laikomas teisėtu ir turi būti panaikintas. Kaip neatsiejamai susiję ir išvestiniai iš pirmojo nurodymo, naikintini ir antrasis bei trečiasis nurodymai.

42. Dėl pareiškėjo argumento, kad buto, esančio adresu (*duomenys neskelbtini*), Vilnius, gyventojas (savininkas) buvo nepagrįstai neįtrauktas į bylos nagrinėjamą pirmosios instancijos teisme, išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad šiuo sprendimu nėra nusprendžiama dėl buto, kuriame yra nagrinėjamo atveju atsakovo patikrintas skaitiklis, valdytojo teisių ir pareigų, todėl šiuo atveju nėra pagrindo gražinti bylą į pirmosios instancijos teismą.

43. Dėl pirmiau minėtų motyvų pareiškėjo apeliacinis skundas tenkinamas, skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas yra naikinamas ir priimamas naujas sprendimas – pareiškėjo UAB „Vilniaus energija“ skundas tenkinamas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 140 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 143 straipsniu, išplėstinė teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo UAB „Vilniaus energija“ apeliacinį skundą tenkinti.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2012 m. rugpjūčio 2 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą – panaikinti 2012 m. kovo 22 d. Lietuvos metrologijos inspekcijos Vilniaus skyriaus Teisinės metrologijos reikalavimų laikymosi aktą Nr. PA-954(V12).

Sprendimas neskundžiamas.

Teisėjai

Laimė Baltrūnaitė

Anatolijus Baranovas

Ramūnas Gadliauskas

Irmantas Jarukaitis

Ričardas Piličiauskas